

KESKI-POHJANMAAN KONSERVATORION PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Keski-Pohjanmaan Konservatorion kannatusyhdistys ry./ Johtokunta 26.9.2018
L 633/1998, A 813/1998 Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän
opetussuunnitelman perusteet OPH-2068-2017

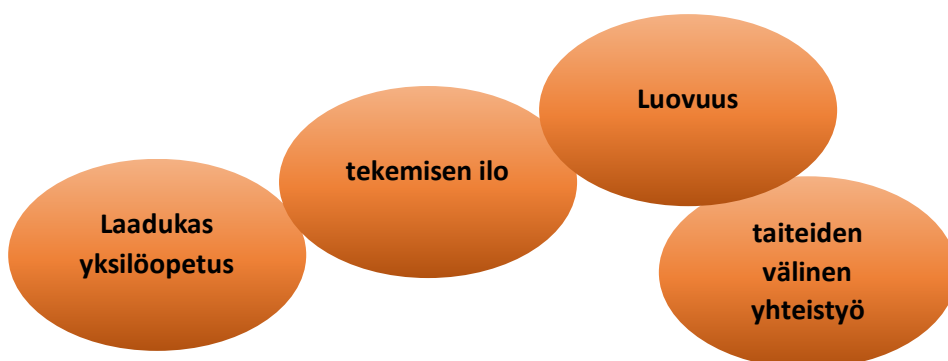
Keski-Pohjanmaan

KONSERVATORIO
KOKKOLA

Sisällysluettelo

1. OPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS	3
2. ARVOT, OPPIMISKÄSITYS, OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT	4
2.1. ARVOT	4
2.2. OPPIMISKÄSITYS	4
2.3. OPPIMISYMPÄRISTÖ	5
2.4. TYÖTAVAT	5
3. TOIMINTAKULTTUURI	7
4. OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS	8
5. OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET	9
5.1. ESITTÄMINEN JA ILMAISEMINEN	9
5.2. OPPIMAAN OPPIMINEN JA HARJOITTELU	9
5.3. KUUNTELEMINEN JA MUSIIKIN HAHOITTAMINEN	10
5.4. SÄVELTÄMINEN JA IMPROVISOINTI	10
6. VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS.....	11
7. SOITINVALMENNUS JA SOITINPAJAT	11
8. PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET, TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA LASKENNALLISET LAAJUUDET.....	12
9. INSTRUMENTTIOPINNOT.....	13
9.1. MUSIIKIN HAHOITTAMINEN	13
9.2. YHTEISMUSISOINTI	13
9.3. KUUNTELUKASVATUS	13
9.4. VALINNAISET OPINNOT	13
10. SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET, TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA LAAJUUDET	14
10.1. OPINTOKOKONAISUUDET	15
10.2. VALINNAISET OPINNOT	15
10.3. LOPPUTYÖ	15
11. LAAJAN OPPIMÄÄRÄN ARVOINNIN KOHTEET JA ARVIOINNIN KRITERIT.....	16
12. OPPIMISEN ARVIOINTI	17
13. OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN	17
14. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	17
15. OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET	18
16. AIKUISTEN OPETUKSEN PERIAATTEET	18
17. TAITEEN PERUSOPETUKSEN SAAVUTETTAVUUS OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEISSA	18
18. FYYSINEN ESTEETTÖMYYS JA SAAVUTETTAVUUS.....	19
19. TALOUDELLINEN SAAVUTETTAVUUS.....	19
20. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA.....	19
21. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN	19

1. OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS

Alueellisena taideoppilaitoksena Keski-Pohjanmaan konservatorio antaa tavoitteellista, monipuolista eri tyyllilajit kattavaa musiikin ja tanssin perusopetusta sekä musiikin ammattiopetusta. Tarjoamme kilpailukykyisen ja opiskelijälähtöisen oppimisympäristön, jossa hyödynnetään aktiivisesti yhteistyöverkostoja.

Opetuksella edistetään oppilaan musiikki- ja tanssisuhteen kehittymistä ja elinikäistä musiikin ja tanssin harrastamista. Opetus Keski-Pohjanmaan konservatoriossa perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Musiikinopetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä.

2. ARVOT, OPPIMISKÄSITYS, OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

2.1. ARVOT

Ihmisläheisyys "Meidän kaikkien konsa"

Keski-Pohjanmaan konservatorion opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan henkistä kasvua ja persoonallisuuden lujittumista sekä luovuuden ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Konservatorion perusopetus luo edellytykset hyvän tanssi- ja musiikkisuhteen syntymiselle, tanssin ja musiikin elämäniläiselle harrastamiselle sekä antaa valmiudet musiikin ja tanssin ammattiopintoihin.

Yhteistoiminnallisuus "Puhallamme yhteen hiileen"

Opiskelijan mielipiteen, henkilökohtaisten tavoitteiden ja tasa-arvon huomioon ottaminen opetuksen järjestelyissä sekä kannustaminen itsearviointiin opettavat opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan.

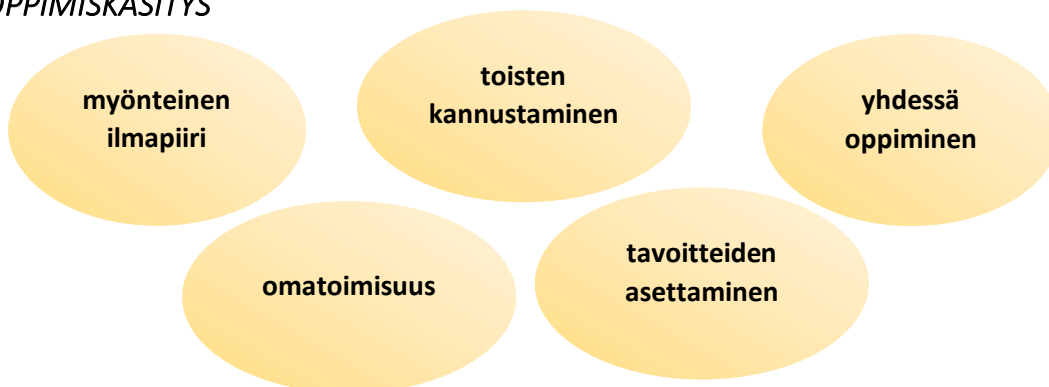
Edistetään hyviä vuorovaikutus- ja kommunikaatiotaitoja, joustavuutta, avoimuutta sekä kykyä muiden huomioon ottamiseen sekä viihtyisän ilmapiirin luomista oppimisympäristöön.

Tanssin ja musiikin monimuotoista kenttää opitaan hallitsemaan kehittämällä musiikillisia ja tanssillisia ilmaisutaitoja yhdessä harjoittelemalla ja esiintymällä sekä myös musiikin ja tanssin eri tyylilajeihin tutustumalla.

Oppiva yhteisö "Silmät ja korvat auki yhdessä oppien"

Keski-Pohjanmaan konservatorion toiminta vuorovaikutteisessa yhteistyössä kotien, alueen muiden toimijoiden ja organisaatioiden kanssa on edistämässä alueen kokonaisvaltaista hyvinvointia, vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä osana maakunnan kehitysstrategioita.

2.2. OPPIMISKÄSITYS

Opetussuunnitelman sekä perusopetuksen tanssin ja musiikin laajan oppimäärän opetustavojen mukaisesti Keski-Pohjanmaan konservatorion opetus pohjautuu

konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on aktiivinen ja tavoitteellinen prosessi, johon yksilöllisten ominaisuuksien ja motivaation lisäksi vaikuttaa oppimisympäristö sekä oppimisen sosiaalinen luonne.

Opettajalla on yhdessä muiden kasvattajien kanssa keskeinen merkitys oppilaan opiskelutaitojen kehittämiseksi. Oppilas oppii tarkkailemaan omaa opiskeluaan ja oppimistaan sekä itse arvioimaan niihin sisältyviä vahvuuksia ja kehittämistarpeita. Musiikin ja tanssin opetuksessa on vahvasti läsnä myös ns. kokemuksellinen oppiminen, jonka olennaisina piirteinä on välitön omakohtainen kokemus, kriittinen pohdiskelleva havainnointi, käsitteellistäminen sekä aktiivinen toiminta.

Käsityksemme mukaan oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista. Oppiminen vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

2.3. OPPIMISYMPÄRISTÖ

Keski-Pohjanmaan konservatorio toimii maakunnallisesti laajalla alueella 7 jäsenkunnan ja 3 sopimuskunnan alueella. Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa musiikin opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Keski-Pohjanmaan konservatorion oppimisympäristöistä pyritään tekemään fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Oppimisympäristöjen tulee olla ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaista ja innostaa oppilaita kehittämään osaamistaan.

Haluamme, että oppimisympäristöt luovat edellytykset musiikinopiskelulle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä myös taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen. Konservatorion oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen.

Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

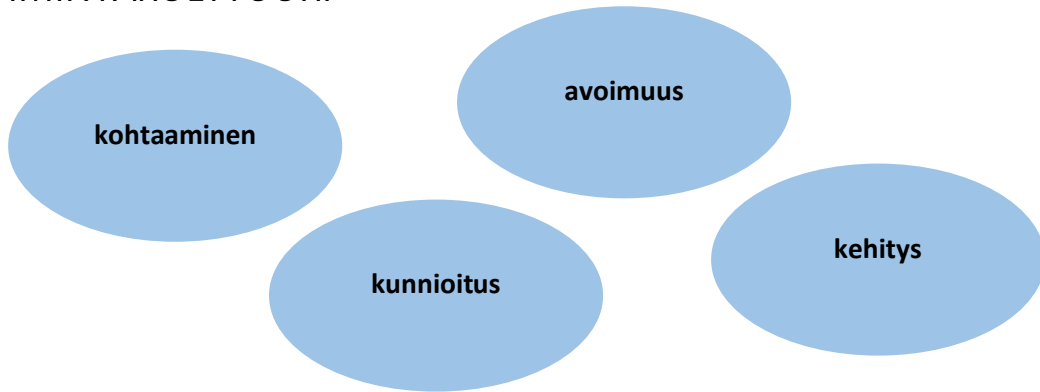
2.4. TYÖTAVAT

Keski-Pohjanmaan konservatoriossa käytetään monipuolisia työtapoja oppimisen edistämiseksi. Lähtökohdiana ovat yksilölliset soitto- ja/tai laulutunnit oman opettajan kanssa, mutta yhteisöllinen oppiminen, vertaisten kanssa toimiminen ja pariopettajatyöskentely ovat myös osa konservatorion toimintaa. Integraatio instrumenttiopintojen, yhteismusisoinnin ja musiikin

hahmottamisen oppimisen välillä mahdollistaa musiikinoppimisen kokonaisuuden hahmottamisen.

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Koulutuksen järjestäjä ja opettajat huolehtivat yhdessä opiskeluympäristöjen kehittämistä siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

3. TOIMINTAKULTTUURI

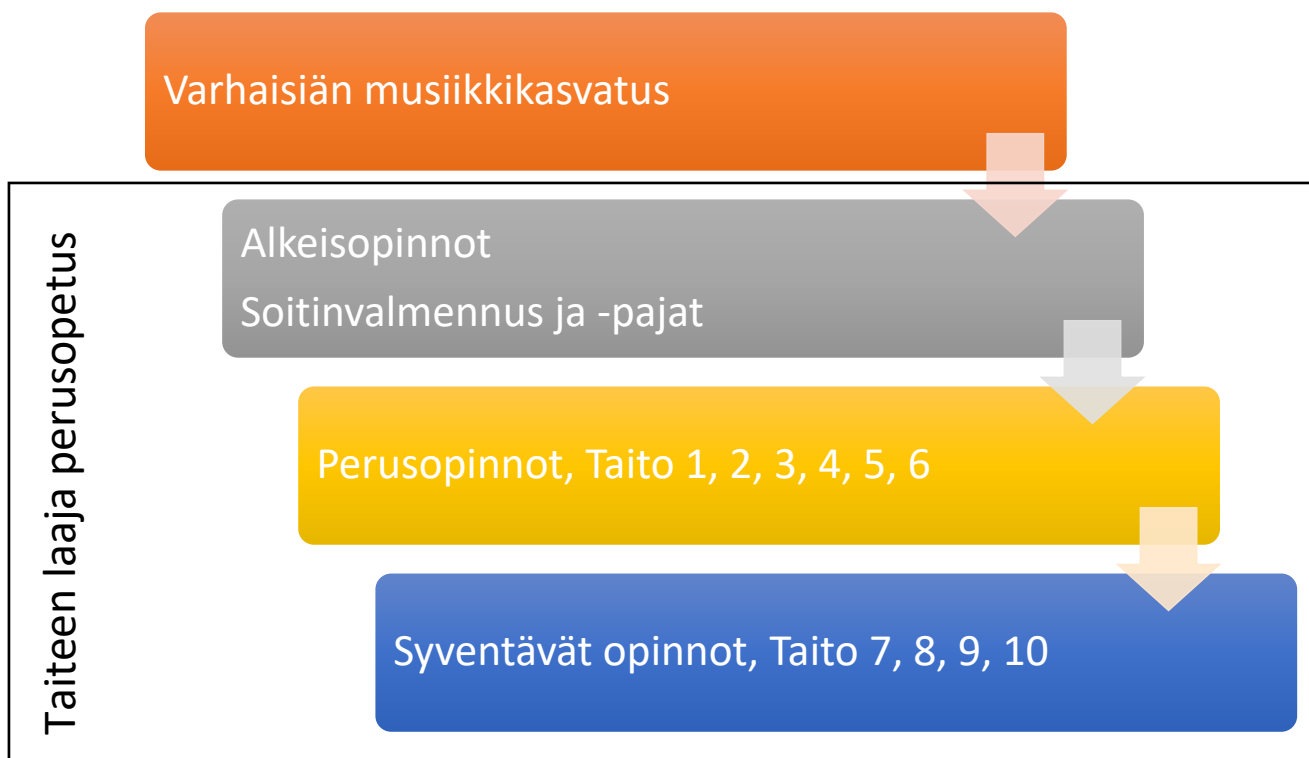
Oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä yhteisön jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja musiikin alan osaamisen kehittämistä. Tämä kehitystyö on Keski-Pohjanmaan konservatorion tavoitteena ja arvioinnin kohteena jatkuvasti. Myös pedagogiikan kehittäminen on olennainen osa konservatorion toimintakulttuuria.

Keski-Pohjanmaan konservatoriossa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Se edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta kaikkien kesken. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta.

Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös musiikkiin ja tanssiin liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Olellaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisösisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

4. OPETUKSEN RAKENNE JA LAAJUUS

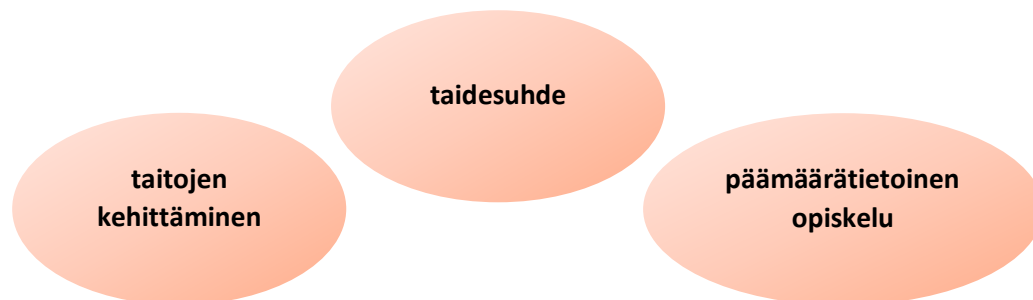
Musiikin ja tanssin laajan oppimäärän opinnot muodostuvat perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä varhaisiän opinnoista. Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on musiikille ja tanssille keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Laskennallinen laajuus tarkoittaa, että oppilas saa opintokokonaisuudesta suoritusmerkinnän saavutettuaan opintokokonaisuudelle asetetut tavoitteet ja suoritettuaan sen sisällöt. Oppilas voi suorittaa opintoja enemmän kuin opintojen laskennallinen laajuus on. Päätötodistuksen saadakseen oppilaan on osoitettava saavuttaneensa laajan oppimäärän tavoitteet ja opintokokonaisuuksissa määritellyt sisällöt.

Perusopintoja edeltävän varhaisiän musiikki- ja tanssikasvatuksen opintojen laajuus riippuu lapsen aloitusiästä ja hänen tavoitteistaan. Varhaisiän kasvatukselle ei aseteta laskennallista laajuutta.

5. OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä harrastamista. Opetus kehittää musiikille ja tanssille ominaista osaamista sekä antaa valmiuksia hakeutua musiikin ja tanssin ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

5.1. ESITTÄMINEN JA ILMAISEMINEN

Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta löytämään omat vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa sekä ohjata tätä syventämään taiteellista ilmaisuaan. Tavoitteena on myös ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun sekä kannustaa oppilasta kehittämään musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti.

Opetuksen tavoitteena on myös kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa ja rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia ja tanssia monipuolisesti ilmaisun välineenä. Rohkaisemme oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen sekä ohjaamme oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Oppilaille järjestetään esiintymistilanteita oppilaan taitotaso, oma tahto ja opintojen kulloinenkin tilanne huomioon ottaen.

5.2. OPPIMAAN OPPIMINEN JA HARJOITTELU

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu sekä ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin. Oppilasta ohjataan myös musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistöitä.

Opetus kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa ja tarjoaa oppilaille tilaisuuksia tutustua musiikkitekologiaan työvälineenä. Opetuksen tavoitteena on myös auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan

sekä opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan. Opetuksella myös ohjataan oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä

Oppilasta ohjataan käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä, havainnoimaan ääniympäristöä sekä huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

5.3. KUUNTELEMINEN JA MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

Musiikin hahmotusaineita kutsutaan Musiikin avaimiksi. Konservatorion perusopetuksen oppilas osallistuu vuosittain musiikin avaimien ryhmäopetukseen syys- tai kevätkaudella. Ryhmäopetuksen lisäksi osa musiikin avaimista toteutetaan kamarimusiikkiin ja orkesteriin integroituna. Oppilas osallistuu perusopintojen aikana vähintään kolmeen kamarimusiikkiperiodiin ja sen lisäksi vuosittain orkesteri-integrointiin.

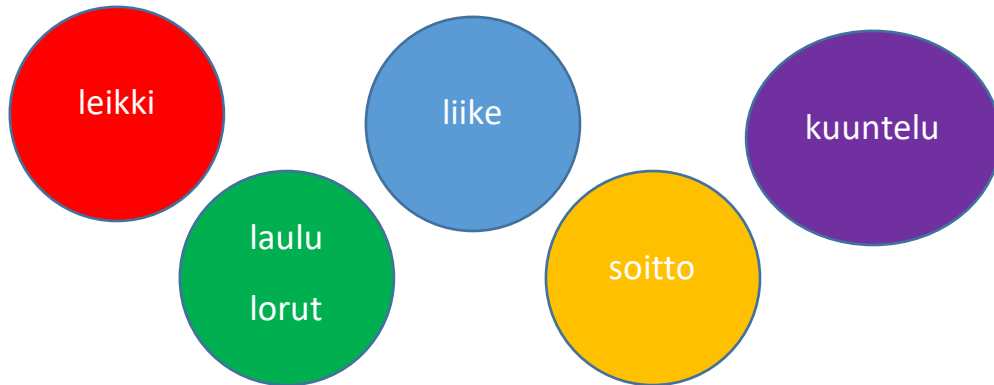
Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta. Oppilasta ohjataan kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä. Opetuksella ohjataan oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan sekä tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista. Tavoitteena on ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen sekä rakenteiden ja lainalaisuuksien hahmottamiseen.

Oppilasta tuetaan kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta muun muassa säännöllisesti konserteissa ja erilaisissa musiikkitapahtumissa käymällä. Oppilasta ohjataan myös hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä. Musiikin hahmottamista opiskellaan sekä oman instrumentin/instrumenttien tunneilla, yhteismusisoinnissa että hahmotusaineiden ryhmätunneilla.

5.4. SÄVELTÄMINEN JA IMPROVISOINTI

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja sekä kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja. Taitojen karttuessa oppilasta kannustetaan toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia sekä rohkaistaan oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

6. VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen sisältyy myös instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta, kuten soitinpaja- tai musiikkivalmennusopetusta.

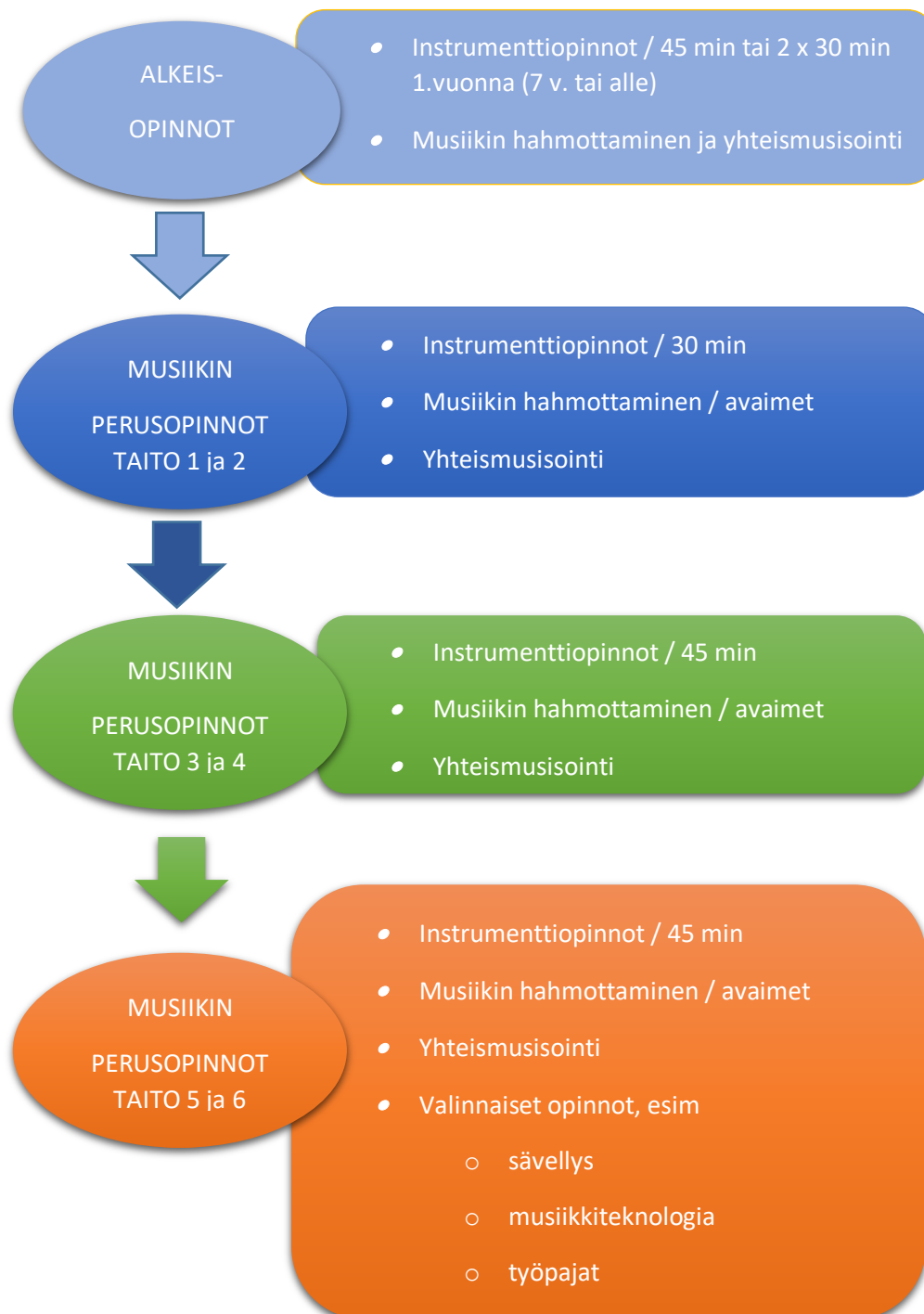
Varhaisiän musiikkikasvatuksen tehtävän on tukea lapsen persoonallisuuden kasvua

- herättämällä ja vaalimalla lapsen myönteistä asennetta musiikkia kohtaan
- kehittämällä lapsen ilmaisutaitoa ja itsetuntoa
- tukemalla sosiaalista kasvua turvallisissa pienryhmissä
- opettamalla monimuotoisia musiikillisia perustaitoja ja -valmiuksia
- tarjoamalla onnistumisen elämyksiä ja oppimisen iloa kannustavassa ilmapiirissä
- luomalla vankka omaan osallistumiseen perustuva pohja mahdolliselle elinikäiselle musiikkisuhteelle

7. SOITINVALMENNUS JA SOITINPAJAT

Soitinvalmennus on perusopintoihin valmentavaa opetusta, jonka aikana oppilas tutustuu instrumentin/instrumenttien perustekniikkaan ja musiikin peruskäsitteisiin. Soitinvalmennus voi olla joko yksilö- tai ryhmäopetusta tai voi sisältää molempia. Soitinvalmennuksen aikana voi suorittaa perusopintojen opintokokonaisuuksia, jos niihin tarvittavat tiedot ja taidot saavutetaan. Soitinvalmennusoppilaille pyritään järjestämään opintojen edetessä paikka perusopintoihin.

8. PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET, TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA LASKENNALLISET LAAJUUDET

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

Laskennallinen laajuus tarkoittaa sitä, että opintokokonaisuus on suoritettu, kun siinä vaadittavat tiedot ja taidot on suoritettu opintokokonaisuuden kuvauksessa mainitulla tavalla. Opintokokonaisuuden suorittaminen hyväksytysti vaatii opettajan ohjeiden mukaista kotiharjoittelua, tätä harjoittelua ei lasketa opintokokonaisuuden laskennalliseen laajuuteen. 70 tunnin opintokokonaisuus tarkoittaa laskennallisesti kahden vuoden opintoja siten, että viikoittainen oppitunnin pituus on 45 minuuttia.

9. INSTRUMENTTIOPINNOT

Perusopintojen instrumenttiopintojen tavoitteena on innostaa oppilasta oman instrumentin/instrumenttien hallintaan ja taitojen tavoitteelliseen harjoitteluun. Opintokokonaisuuksissa perehdytään instrumenttien perustekniikkaan ja ilmaisuun, opetellaan tavoitteiden asettamista ja niiden saavuttamista oman opettajan/opettajien johdolla sekä itse- ja vertaisarviointia. Tarkemmat kuvaukset opintokokonaisuuksista instrumentteittain ovat luettavissa konservatorion kotisivuilla ja ne ovat myös jokaisen oppilaan henkilökohtaisessa sähköisessä taitotaulussa.

9.1. MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

Musiikin hahmotusaineita opiskellaan ryhmäopetuksena ja yhteismusisointiin integroituna. Hahmotusaineiden tavoitteena on oppia oman instrumentin luku- ja kirjoitustaitoa sekä tutustua muihin instrumentteihin ja niihin liittyviin musiikin kirjoitustapoihin. Lisäksi kehitetään oppilaan historiatietoisuutta. Tarkemmat kuvaukset musiikin hahmotusaineiden opintokokonaisuuksista ovat luettavissa konservatorion kotisivuilla ja jokaisen oppilaan henkilökohtaisessa sähköisessä taitotaulussa.

9.2. YHTEISMUSISOINTI

Yhteismusisointia opiskellaan instrumenteille luontaisilla tavoin erilaisina opintokokonaisuuksina ja se jatkuu koko opintojen ajan. Orkesterisointien ensisijainen yhteissoittokokoonpano on jousiorkesteri tai puhallinorkesteri. Muita ovat; kuorot, bändit, kamarimusiikki, nelikätissoitto, lied-parityöskentely ja vapaan säestyksen opinnot.

9.3. KUUNTELUKASVATUS

Musiikin kuuntelutaitojen kehittäminen on osa konservatorion opintoja. Kuuntelukasvatukseen kuuluu muiden esitysten kuunteleminen vähintään 20 kertaa perusopintojen aikana. Kuunteluksi voidaan laskea niin konserteissa ja keikoilla käyminen kuin äänitteiden kuuntelu ja esitysten katsominen päätelaitteelta. Kuuntelukerrat ovat osa hahmotusaineiden opintokokonaisuutta.

9.4. VALINNAISET OPINNOT

Valinnaisia opintoja suoritetaan perusopintojen aikana vähintään 105 tuntia. Valinnaisia tunteja voi suorittaa enemmänkin, mikäli oppilaitoksen resurssit sen mahdollistavat. Valinnaisilla opinnoilla ei voi korvata pakollisia opintokokonaisuuksia. Valinnaisia opintoja voivat olla:

- instrumenttiopinnot (instrumenttitunnin pidentäminen tai lisävuosi, erilaiset asteikkotekniikka- ym. työpajat sekä mestarikurssit) - hahmotusaineiden opinnot - yhteismusisointi - projektiopinnot - sävellysprojekti - keuhonhallinta ja ergonomia - musiikkitekniikka - taiteidenväliset projektit - kapellimestarikurssi - improvisointityöpajat - tuottaja-kurssi – jne.

Valinnaiset opintojaksot ja opintokokonaisuuksien laajuudet määritellään vuosittain.

10. SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET, TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA LAAJUUDET

Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla konservatorion tarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa konservatorion opetustarjonnan pohjalta.

Oppilas voi valita opintokokonaisuudet kiinnostuksensa mukaisesti. Syventävien opintojen alussa on kaikille yhteiset opinnot, joihin oppilas osallistuu, mikäli hänellä ei ole mielessään selkeää tavoitetta syventävien opintojen lopputyölle.

INSTRUMENTTIOPINNOT:

→ yksi instrumentti: 60min. viikossa

→ kaksi instrumenttia:

instrumentti 1 30 min.viikossa

instrumentti 2 30min.viikossa

KAIKILLE YHTEINEN MUSIIKIN HAAMOTTAMISEN KURSSI

1.opintovuonna

YHTEISMUSISOINTI:

Orkesteri, kuoro, kamariyhtye, duo tai muu kokoonpano

VALINNAISET OPINNOT henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti:

esim. historia, vapaa säestys, improvisointi, musiikkiteknologia, sovittaminen, säveltapailu ammattiin pyrkiville, harmoniakurssi, analyysi

LOPPUTYÖ

10.1. OPINTOKOKONAISUUDET

Syventävien opintojen pakolliset opintokokonaisuudet sisältävät oman instrumentin/instrumenttien opintoja, yhden kaikille yhteisen hahmotusaineiden kurssin sekä yhteismusisointia koko syventävien opintojen ajan. Opintokokonaisuuksien tarkemmat kuvaukset ovat luettavissa konservatorion kotisivuilla, sekä jokaisen oppilaan henkilökohtaisessa sähköisessä taitotaulussa.

10.2. VALINNAISET OPINNOT

Syventävien opintojen valinnaiset opinnot oppilas valitsee lopputyönsä ja tavoitteidensa mukaisesti. Opinnot voi valita opintokokonaisuus kerrallaan tai seurata itselle sopivaa oppimispolkua. Syventävien opintojen oppimispolut on jaettu ammattiin johtaviin ja elinikäiseen musiikin harrastamiseen tähtääviin polkuihin. Opinnot on suunniteltu oppilaan päämäärää tukien. Esimerkiksi muusikoksi, musiikkioppilaitoksen opettajaksi tai koulun musiikinopettajaksi tähtäävän oppilaan opinnoissa on enemmän pakollisia hahmotusaineiden opintoja, jotta jatko-opinnot ovat mahdollisia. Oppilas voi vaihtaa polkuaan syventävien opintojen aikana.

Opintokokonaisuuksien tarkemmat kuvaukset ovat luettavissa konservatorion kotisivuilla. Opintokokonaisuudet tähtäävät lopputyön tekemiseen, ja niiden määrä sekä tavoitteet vaihtelevat lopputyön tavoitteiden mukaisesti oppilaskohtaisesti.

10.3. LOPPUTYÖ

Syventävien opintojen lopputyön laskennallinen laajuus on 70 tuntia. Lopputyö valmistetaan oppilaan omien tavoitteiden mukaisesti ja sen valmistaminen voi pitää sisällään erilaisia tavoitteen mukaisia opintokokonaisuuksia.

11. LAAJAN OPPIMÄÄRÄN ARVOINNIN KOHTEET JA ARVOINNIN KRITEERIT

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat *esittäminen ja ilmaiseminen, oppimaan oppiminen ja harjoittelu, kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen sekä säveltäminen ja improvisointi*.

Uudistuneen opetussuunnitelman myötä käyttöön otettu Taitotaulu mahdollistaa jatkuvan arvioinnin ja palautteen annon. Arvioinnin kohteet ja kriteerit tulevat selkeästi esille oppilaan henkilökohtaisessa sähköisessä taitotaulussa. Katso erillinen linkki: arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit.

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Oppilasta perehdytetään musiikin arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista taitotaulun kautta sekä suorassa kontaktissa opettajan/opettajien kanssa.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tämä arviointi tapahtuu pääsääntöisesti taitotaulun tavoitteiden ja arviointikriteerien avulla sekä omilla oppitunneilla, että yhteissoittotilanteiden ja esiintymisten yhteydessä. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

12. OPPIMISEN ARVIOINTI

Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute ohjaavat omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan aina huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Oppimisen arvioinnista huolehtivat oppilaan omien opettajien lisäksi myös muut opettajat. Arviointia tehdään oppiaine sekä oppilaan ikä- ja kehitystaso huomioiden erilaisissa vuorovaikutteisissa tilanteissa.

Itsearviointi tapahtuu opintojen alkuvaiheessa omien opettajien kanssa vuorovaikutuksessa erilaisin tavoin. Opintojen edetessä itsearviointi siirtyy yhä enemmän oppilaan itsensä tehtäväksi portfoliotyöskentelyn kautta. Vertaisarviointia käytetään oppimisen tukena muun muassa yhteismusisointi- konsertti- ja ryhmätuntitilanteissa.

13. OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

Osaamisen tunnustaminen toteutetaan suhteessa niihin tavoitteisiin ja oppisisältöihin, jotka opintokokonaisuuksissa on kuvattu. Osaamisen tunnustamisesta päättää ko. aineen opettaja tarvittaessa yhdessä apulaisrehtorin kanssa. Mikäli oppilas on tyytymätön opintojen hyväksilukemiseen, hän voi esittää siitä oikaisupyynnön konservatorion apulaisrehtorille, tai tämän ollessa esteellinen, konservatorion rehtorille.

14. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Erilaiset oppimisvaikeudet ja oppimisen tavat pyritään ottamaan huomioon opetustilanteissa niin, että oppilaat voivat edetä opetussuunnitelman mukaisesti heidän mahdollisista oppimisen vaikeuksistaan huolimatta. Perheiden on hyvä informoida opettajaa oppilaan oppimisvaikeuksista, jotta opettaja voi ottaa ne huomioon. Opetusta pyritään yksilöllistämään instrumenttiopinnoissa aina mahdollisimman paljon, minkä kahdenkeskinen opetustilanne mahdollistaa. Opettaja pystyy tällöin huomioimaan erilaisia tapoja oppia myös silloin, kun kyse ei ole varsinaisista oppimisvaikeuksista tai ne eivät ole tiedossa. Ryhmäopetuksessa opettaja pyrkii ottamaan huomioon erilaisia oppimisen tapoja, muttei voi toimia samalla tavalla räätälöidysti kuin yksilöopetuksessa, mikäli oppimisen vaikeuksia ei tuoda opettajalle tietoon.

Mikäli oppilas ei pysty etenemään opinnoissaan opetussuunnitelman mukaisesti, oppimäärää yksilöidään sen osalta, kuin tämä on tarpeellista. Oppimäärän yksilöllistämiseksi tarvitaan huoltajien toimittama lausunto esimerkiksi koulun erityisopettajalta tai lääkärintodistus. Yksilöllistäminen tehdään kunkin oppilaan tarpeiden mukaisesti, apulaisrehtorin kanssa käytyjen keskustelujen perusteella. Näissä keskusteluissa kuullaan oppilasta ja alaikäisen oppilaan kyseessä ollessa myös hänen huoltajiaan. Instrumenttiopettaja sekä ryhmäaineiden opettajat otetaan mukaan keskusteluihin, mikäli oppilas/huoltaja antaa siihen luvan.

15. OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

Taiteen perusopetus on lähtökohtaisesti lapsille ja nuorille suunnattua. Instrumenttien erityispiirteet huomioiden oppilaaksi voidaan ottaa myös aikuisia.

Varhaisiän musiikkikasvatukseen otetaan oppilaat ilmoittautumisjärjestyksessä. Varhaisiän musiikkikasvatukseen osallistuneet jatkavat opintojaan soitinpajoissa.

Perusopintoihin hakeudutaan pääsykokeiden (yli 9-vuotiaat) tai valmentavien soitinpajojen ja valmennusryhmien kautta (alle 8 – vuotiaat). Varsinainen hakuaika on huhti-toukokuussa. Hakuaikana hakeneet ovat ensisijalla oppilasvalinnassa seuraavan lukuvuoden alkuun asti. Instrumenttikohtaisiin soitinpajoihin otetaan oppilaat ilmoittautumisjärjestyksessä elokuussa ja tammikuussa. Kaikille pajoihin hakeutuneille pyritään saamaan paikka johonkin soitinpajaan tai valmennusryhmään.

Avoin osasto on tarkoitettu niille, jotka eivät halua opiskella laajaa oppimäärää.

16. AIKUISTEN OPETUKSEN PERIAATTEET

Taiteen perusopetuslain mukaan (1998/633, 1§) opetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille suunnattua. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan taiteen perusopetusta voidaan antaa myös aikuisille. Aikuisten opetuksessa otetaan huomioon instrumenttien erityispiirteet – esimerkiksi yksinlauluopintoja ei pääsääntöisesti voi aloittaa ennen 15 ikävuotta.

17. TAITEEN PERUSOPETUKSEN SAAVUTETTAVUUS OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEISSA

Keski-Pohjanmaan konservatorion arvoperustaan kuuluvat yhdenvertaisuus ja oppilaan yksilöllisen kasvun huomioiminen ohjaavat toimintaa myös oppilaaksi ottamisessa. Soitinpajoihin, -valmennukseen ja varhaisiän musiikkikasvatukseen pääsee oppilaaksi ilman pääsykoetta. Tämä mahdollistaa myös niin sanottujen erilaisten oppijoiden helpomman pääsyn tavoitteellisen musiikinopetuksen piiriin. Soitinpajojen ja -valmennuksen kautta pääsee etenemään myös perusasteen opintoihin. Pedagoginen saavutettavuus toteutuu sekä edellä mainituilla joustavilla oppilaaksi pääsemisen periaatteilla, että oppimäärän yksilöllistämistä koskevassa luvussa mainitulla opetuksen räätälöimisellä.

Aikuisten opetuksen periaatteet ja esimerkiksi aikuisille tarkoitettu ryhmäopetus avaavat ovia entistä laajemmille ikäryhmille. Tämä mahdollistaa myös sukupolvien kohtaamisen. Erilaiset sekaryhmät, kuten ikäihmisten ja lasten yhteinen toiminta lisäävät taiteen perusopetuksen saavutettavuutta eri ikäisten keskuudessa.

18. FYYSINEN ESTEETTÖMYYS JA SAAVUTETTAVUUS

Keski-Pohjanmaan konservatorio toimii vuokratiloissa, sekä koulurakennuksissa ja kaikki tilat eivät ole fyysisesti esteettömiä. Oppitunteja pyritään tarpeen mukaan järjestämään esteettömissä tiloissa, ja esimerkiksi etäopetusvälineistön kautta. Konservatorio hankkii kohtuullisen määrän erilaisia apuvälineitä kuten tablettitietokoneita ja ohjelmistoja, lukikalvoja, ym. oppilaiden ja opettajien käyttöön. Henkilökohtaisten ja räätälöityjen apuvälineiden hankkimisesta keskustellaan aina erikseen.

19. TALOUDELLINEN SAAVUTETTAVUUS

Konservatorio myöntää vuosittain vapaaoppilaspaikkoja noin 10% oppilaista. Vapaaoppilaspaikoista tiedotetaan vuosittain jaettavassa oppilaan oppaassa ja kotisivuilla. Vapaaoppilaspaikkojen hakuajasta tiedotetaan myös erikseen. Perheitä kehoitetaan tarvittaessa kääntymään Kelan puoleen toimeentulotuen ja kaupungin sosiaalitoimen puoleen harkinnanvaraisen toimeentulotuen hakemiseksi.

Taloudelliseen saavutettavuuteen kuuluu myös oppilaiden yhdenvertaisuus stipendejä jaettaessa. Stipendien myöntämisperusteiden tulee olla kaikkien opettajien tiedossa ja opettajat pitävät huolen siitä, että he ehdottavat oppilaitaan stipendien saajiksi.

20. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA

Keski-Pohjanmaan konservatorion arvojen ja opetussuunnitelman pohjana olevan oppimiskäsityksen mukaisesti oppilaan aktiivista toimijuutta pidetään tärkeänä opintojen alusta alkaen. Tähän liittyy säännöllinen yhteydenpito huoltajien kanssa. Konservatorio tiedottaa toiminnastaan sekä kotisivujensa, sosiaalisen median että oppilashallintojärjestelmänsä kautta. Opettajat pitävät säännöllisesti yhteyttä oppilaiden huoltajiin ja järjestämään vuosittain vanhempien iltoja ja vartteja.

Konservatorio pitää aktiivisesti yhteyttä alueensa kuntiin. Kunnilla on edustus konservatorion hallituksessa ja valtuuskunnassa. Konservatorio pyrkii myös toimimaan aktiivisesti yhteistyössä alueensa päiväkotien ja koulujen, erityisesti musiikkiluokkien kanssa. Konservatorio pyrkii toiminnallaan edistämään kaikenikäisten alueensa asukkaiden hyvinvointia muun muassa vierailuin päiväkodeissa, kouluissa, hoitolaitoksissa ja julkisissa tiloissa.

Keski-Pohjanmaan konservatorio tekee yhteistyötä myös alueensa liike-elämän ja yhdistysten kanssa muun muassa esiintyjätoiminnan kautta. Konservatorio pyrkii myös löytämään sellaisia liike-elämän yhteyksiä, jotka hyödyttävät oppilaita esimerkiksi esiintymismahdollisuuksien, tapahtumien osarahoituksen tai sponsoritoiminnan kautta.

Konservatorio pyrkii olemaan henkilöstönsä kautta mukana myös erilaisissa verkostoissa, kuten valtakunnallisissa ainejärjestöissä ja tutkijaverkostoissa.

21. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Toiminnan jatkuva kehittäminen on Keski-Pohjanmaan konservatorion toimintakulttuurin ytimessä. Se tarkoittaa jatkuvaa vuorovaikutusta oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa sekä heiltä tulevan palautteen käsittelyä ja huomioimista. Sisäistä arviointia toteutetaan myös henkilöstölle ja oppilaille suunnatuilla kyselyillä.

Konservatorion henkilöstön kouluttautumisesta ja työssä kehittymisestä päätetään erikseen henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa.

Konservatoriossa on aktiivista hanke- ja projektitoimintaa, jonka kautta kehitetään koko oppilaitosta.

Konservatorioliiton ja Suomen musiikkioppilaitosten liiton laatuhankeet ovat tärkeä osa oppilaitoksen kehittämistyötä.